

NØTTERØ SKYTTERLAG
c/o Morten Flaatten Semsveien 123
3140 NØTTERØY

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tor Fredrik Holth, 33371192

Revidert tillatelse etter forurensningsloven for Lofterød skytebane, Færder kommune

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknaden fra Nøtterø skytterlag av 17.04.2018 og har med hjemmel i forurensningsloven § 18, tredje ledd, totalrevidert tillatelsen fra 1982. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Vi viser til søknad av 17.04.2018 om endring av tillatelse for Lofterød skytebane, til tilleggsinformasjon av 29.08.2018 og 27.09.2019 og til sakens øvrige dokumenter.

Fylkesmannen gir med dette tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Vi vil understreke at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter den ansvarlige å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Bakgrunn og søknad

Rieber Prosjekt AS søkte på vegne av Nøtterø skytterlag den 17.04.2018 om endring av tillatelse etter forurensningsregelverket for Lofterød skytebane, gbnr. 104/30 i Færder kommune.

I tillatelsen av 1982 ble det satt skytetidsbegrensninger for Lofterød skytebane på grunn av støy til naboer. Begrensningen i skytetid oppgis å være hemmende for skytterlagets aktivitet. Skytterlaget søker om utvidede skytetider, da deres samfunnsoppdrag for opplæring i bruk og håndtering av våpen, jeger trening, samt rekruttering av ungdom og voksne krever større rom for fleksibilitet. Skytterlaget etablerte i 2017 ny støydempet standplass ved banen gjennom Det Frivillige Skyttervesen (DFS) sitt Miljøpakkeprosjekt. Klima- og Miljødepartementets støyretningslinje og grenseverdier for skytebanestøy ble revidert i 2016 (T-1442/2016). Før støydemping og endring av støyretningslinjen befant det seg 70 boenheter innenfor gul støysone ($L_{A_{\text{max}}}$ 65 dB). Etter endringer befinner det seg 4 eiendommer med totalt 7 boenheter innenfor gul støysone ($L_{A_{\text{Fmax}}}$ 65 dB). Støysonekartene er utarbeidet iht. støyretningslinjen. Søker v/støyfaglig konsulent opplyser at det per i dag ikke finnes ytterligere avbøtende tiltak for demping av støy fra standplass.

Gjeldende tillatelse tillater bruk av skytebanen 2 virkedager i uka inntil kl. 21, og 4 søndager per år inntil kl. 17. I tillegg kan Heimevernet benytte banen, uten at dette er nærmere regulert av tillatelsen. Søker opplyser at Heimevernet og politiet bruker banen noe, men at bruken er så liten at den holdes utenfor støyberegningene. I dagens situasjon praktiseres skyting ved banen 2 virkedager i uka mellom kl. 09 og 21. Helgestevner gjennomføres mellom kl. 09 og 17. Det skytes med finkalibret (0,22) og grovkalibret (5,56 – 7,62 mm) rifle, de siste årene hhv. ca. 150 000 og 50 000 skudd per år. Det skytes mot kulefang. Skytterlaget forventer en økning i antall skudd med grovkalibret rifle til ca. 60 000 skudd per år.

I søknad av 17.04.2018 ble det søkt om skytetid med grovkalibret rifle 4 virkedager per uke inntil kl 21.00 og inntil 7 helger per år. Det ble også søkt om tillatelse til skyting alle dager med finkalibret rifle (.22). Under saksbehandlingen kom det frem at behovet for skyting med grovkalibret rifle er begrenset til 2 dager i uken kl 09-21 og 1 dag i uken kl 16-21. Dette forutsatt at kaliber 0.22 ikke omfattes av skytetidsbegrensningene.

Høring og uttalelser

Søknaden ble forhåndsvarslet samt kunngjort på Fylkesmannens nettsider den 17.9.2018. Søknaden ble også annonsert i Tønsbergs blad den 25.9.2018. Frist for høringsuttalelser var 10.10.2018, utsatt til 20.10.2018 etter forespørsel. Fylkesmannen mottok 20 uttalelser. De viktigste temaene av relevans for saken er sammenfattet nedenfor. Innholdet i alle uttalelser er vurdert selv om ikke detaljer er gjengitt her. Høringsuttalelsene ble i sin helhet oversendt søker for kommentar den 19.12.2018. Fylkesmannen mottok kommentar den 28.12.2018.

Naboer, inkludert Skjerve og Omegn Vel, gir uttrykk for at tålegrensen for støy er nådd, og at livs- og bokvalitet og eiendomsverdi forringes. Naboer har generelt lite tiltro til støyberegningene på grunn av feil forutsetninger i modelleringen, og fordi støy ikke er målt ved boliger. Flere viser til at støyreduserende tiltak ikke har hatt effekt men heller forsterket lyden og også gitt et ekko/etterklang. Det etterspørres vurdering av andre støyreduserende tiltak, konsekvensanalyse, ny støyberegning eller at banen avvikles. Videre opplever naboer støy også fra andre kilder i området som bidrar til totalstøy (gjenvinningsstasjon, trafikk, tungtransport, boligbygging, næringsutvikling, tidligere og planlagt pukkverk).

Naboer mener skytterlaget bagatelliserer omfanget av de ønskede endringene og at skytterlaget er lite konkrete på hva det søkes om. *Naboer* mener omfanget av endringen er stort og må anses som etablering av ny støykilde. Det vises også til at eiendomsutvikling i området har vært stanset på grunn av støy fra nåværende aktivitet ved skytebanen.

Nøtterøy ridesenter opplever hemmet aktivitet allerede i dag. Økt aktivitet ved skytebanen vil medføre tap av kunder, inntekt og eiendomsverdi. Heimevernsøvelser medfører store inntektstap da samtidig aktivitet ved ridesenteret er umulig. Opplæring av ryttere må, som skyttere, også tas hensyn til som samfunnsoppdrag.

Nøtterø Skytterlag ved Rieber Prosjekt AS kommenterte problemstillingene samlet. Beregningene av støy ble forklart på generelt og spesielt grunnlag, og det ble påpekt at skog ikke inngår med støydempende effekt i beregningene. De bestrider at nye standplassbygg kan ha medført en reel økt støybelastning, men heller en endring av lydbildet og at refleksjonslyd blir mer fremtredende, noe som kan gjøre at man i en overgangsperiode blir mer oppmerksom på lyden. Støy er beregnet slik retningslinjen T-1442/2016 med veileder angir. Støymålinger vurderes å være uegnet da disse kun gir et øyeblikksbilde som kan både under- og overestimere støyen. Skytterlaget påpeker også at totalstøy ikke er beregnet fordi skytebanen med sin impulslyd har svært lite bidrag til «gjennomsnittlig» støy målt som L_{den} . Skytterlaget mener at kombinasjonen av utført støydemping og nye støygrenser tilsier at tillatelse bør gis og søknaden opprettholdes.

Lovgrunnlag

Tidligere retningslinjer om skytebanestøy, T-2/93, fastsatte at eksisterende skytebaner ikke skal konsesjonsbehandles gjennom forurensningsloven, forutsatt at det ikke gjøres endring ved banen som gir vesentlig økte støyulempere for omgivelsene. Denne praksisen ligger fast, men omfatter ikke baner som allerede hadde en gyldig tillatelse etter forurensningsloven når retningslinjen ble gitt. Tillatelsen for Lofterød skytebane fra 1982 står dermed ved lag, og endres etter de vanlige omgjøringsreglene ved behov. For baner hvor støy er tilfredsstillende regulert gjennom bestemmelser til reguleringsplanen, er det som oftest ikke behov for å regulere disse banene etter forurensningsloven i tillegg.

Det er ingen formelle begrensninger ift. å kunne gi pålegg eller tillatelse til nye eller eksisterende skytebaner etter forurensningsloven når det gjelder metallforurensning der dette anses nødvendig.

Fylkesmannen er delegert myndighet etter forurensningsregelverket for skytebaner. Med hjemmel i forurensningsloven § 11 *særskilt tillatelse til forurensende tiltak* og § 16 *vilkår i tillatelse* kan forurensningsmyndigheten gi tillatelse med vilkår til virksomhet som kan medføre forurensning. Fylkesmannen har totalrevidert tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 18, tredje ledd (10-års regelen). Vurderingsgrunnlaget suppleres også av kravene i vannforskriften §§ 4 – 6 og naturmangfoldloven kapittel 2. Myndigheten for støy fra skytebaner vil overføres til kommunen fra 01.01.2020.

Fylkesmannens vurdering

Støy

Fylkesmannen har tatt til etterretning at de omsøkte endringene er omstridte og ikke ønsket av naboer til skytebanen. Skyteaktiviteten oppleves i dag utvilsomt som en ulempe for naboene. jf. forurensningsloven § 8, tredje ledd. Vanligvis reguleres dette med krav til både støygrenser og driftstider som skal gi god forutsigbarhet for naboene og akseptable driftsforhold for virksomheten. Det er vanligvis et godt prinsipp å samle støyende aktiviteter, men dette medfører også at det kan være nødvendig med flere avbøtende tiltak enn for enkeltstående aktiviteter. På grunn av naboers beliggenhet i forhold til både skytebanen og annen aktivitet i området, vil Fylkesmannen bemerke at denne saken innehar interessekonflikter som ikke lar seg løse fullt ut tilfredsstillende for alle parter, gjennom vilkår i en tillatelse etter forurensningsloven. Ulempene for naboer må ikke bli urimelig store, men vi ser og skytterlagets behov for å ha tilstrekkelig fleksibilitet til å gi sine medlemmer og andre brukere av banen et tilfredsstillende tilbud. Fylkesmannen har lagt Klima- og miljødepartementets Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016) og Miljødirektoratets veileder (M-128/2014 – oppdatert 2018) til grunn i våre vurderinger.

Kommunen har regulert området til bruk som skytebane, men skytebanen er per i dag ikke regulert med rammer eller støygrenser. Fylkesmannen har lagt 80 000 skudd per år med rifle av grovere kaliber enn 0.22 til grunn for vurdering av vilkår i tillatelsen. Dette utgjør tillatelsens ramme. En slik ramme tilsier at det er hensiktsmessig å stille krav til maksstøy (L_{AFmax}), men ikke gjennomsnittsstøy (L_{den}).

Ifølge støyretningslinjen bør støy fra skytebaner av denne størrelsen ikke overskride L_{AFmax} 75 dB ved omkringliggende støyfølsom bebyggelse. Ved overskridelse av 65 dB bør avbøtende tiltak vurderes utført. Skytterlagets støyberegninger viser at det ved 4 eiendommer inneholdende 7 boenheter kan være over 65 og inntil 70 dB. Samtidig har skytterlaget nylig utført moderne støydemping av banen og kan vanskelig utføre ytterligere tiltak ved standplass uten urimelige kostnader. Fylkesmannen har vurdert aktiviteten ved banen, støyretningslinjen, støyberegningene og naboforholdene og setter støygrensen inntil videre til L_{AFmax} 70 dB. I dette ligger også en vurdering av at støyberegningene legger særlig ugunstige værforhold til grunn som normalt kun forekommer noen få ganger i året. Fylkesmannen har avklart med støykonsulent at refleksjonsstøy ikke er av en størrelse som gir vesentlig utslag i beregningene i denne saken. Skytterlaget må utrede hvilke mulige tiltak som kan utføres hos naboer med lydnivå over 65 dB. Dette gjelder eiendommene med gbnr. 103/13, 103/34, 106/53 og 113/9. Utredningen skal sendes forurensningsmyndigheten innen 01.06.2020 og danner grunnlag for vurdering av endelig støygrense og gjennomføring av tiltak hos naboer.

På bakgrunn av sakens dokumenter og støyretningslinjens veileder fremgår det at bruk av finkalibret våpen (.22) sjelden gir støyproblemer av betydning. Forskjellen i støynivå mellom vanlig grovkalibret gevær og finkaliber anslås i veilederen å være om lag 37 dB. Av støysonekart datert 27.09.2019 for skyting med finkalibret rifle fremgår det at ingen boliger ligger innenfor gul støysone ved denne bruken av banen. På denne bakgrunn har Fylkesmannen vurdert at det i utgangspunktet ikke er behov for regulering av bruk av finkalibret våpen i denne saken. Det er derfor ikke satt en maksimal ramme enkeltskudd per år for finkalibret våpen. Vi har likevel vurdert det som rimelig at slik bruk også begrenses av forutsigbare skytetider: mandag til fredag kl 09-21.

Vi har besluttet å tillate bruk av skytebanen for grovkalibret våpen inntil 2 dager per uke (mandag til fredag) mellom kl. 09 og 21 (slik den brukes i dag), samt én ettermiddag per uke (mandag til fredag) mellom kl 16 og 21. Banen kan også brukes inntil 7 helger per år mellom kl. 09 og 17.

For å sikre forutsigbarhet både for brukere av banen, berørte naboer og allmenheten har vi stilt krav om at terminoversikt for bruken av banen blir utarbeidet og gjort tilgjengelig ved oppslag ved anlegget og eventuelt på foreningens nettsider. På samme måte skal skytterlaget gi allmenheten en årlig orientering om aktivitet, tall og typer skudd, og egen oppfølging av vilkårene i tillatelsen.

Grunnforurensning

Avrenning av tungmetaller fra skytebaner kan generelt utgjøre en miljørisiko, men avhenger av lokale forhold. Søker opplyser at banen har godkjente kulefang med liten vanngjennomstrømning og ubetydelig utlekking, men dette er ikke nærmere undersøkt eller dokumentert. Skytebanen ligger nært nedlagte Lofterød fyllplass, hvor det gjøres målinger av avrenningen. Vi mener likevel det er rimelig å kreve at den ansvarlige har kontroll på egne utslipp. Vi har vurdert det som tilstrekkelig at det hvert 5. år gjennomføres måling og vurdering av innholdet av tungmetaller i grunnen tilknyttet kulefangene. Dette skal beskrives i et måleprogram som skal sendes forurensningsmyndigheten innen 31.12.2020. Program, målinger og vurderinger må utarbeides/gjennomføres av et uavhengig og miljøfaglig kompetent firma.

Naturmangfoldloven og vannforskriften

For alle saker der avgjørelsen kan påvirke naturmangfoldet følger det av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet, og at det skal gå fram av avgjørelsen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Det er ikke registrert forekomster av truede arter eller naturtyper i nærområdet (Naturbase, Artskart). Det er heller ikke opplysninger i saken som tyder på at det kan befinne seg slike arter eller naturtyper i nærområdet. Det er ikke grunnlag for å anta at aktiviteten på skytebanen i nevneverdig grad vil påvirke naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foretas derfor ingen vurdering av §§ 9 til 12.

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriftens §§ 4 - 6 i går ut på at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Skytebanen har potensiale for avrenning av forurensning til overflate- og/eller grunnvann. Fylkesmannen ser det imidlertid ikke som sannsynlig at utslipp fra skytebanen med de vilkår som stilles i denne tillatelsen vil forringe arbeidet med å nå vannforskriftens miljømål i vesentlig grad.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen gir tillatelse til forurensning fra skyteaktivitet på Lofterød skytebane i Færder kommune på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18, tredje ledd.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

Frister

Vilkår	Krav	Tidsfrist
6.1	Sende utredning om mulige avbøtende tiltak	01.06.2020
6.2	Sende måleprogram for grunnforurensning	31.12.2020

Vedtak om gebyr

Vi viser til vårt brev av 14.09.2018 hvor vi varslet vi at vi ville fatte vedtak om gebyr etter sats 6 i forurensningsforskriften § 39-4 for saksbehandlingen. Varslet gebyr utgjorde 26 200 kroner. Vi mottok den 25.09.2018 søknad om fritak for saksbehandlingsgebyr. Fylkesmannen redegjorde for gebyrregelverket i brev den 24.10.2018.

Fylkesmannen vedtar et saksbehandlingsgebyr etter sats 6 jf. forurensningsforskriften § 39-4. Gebyret innkreves som varslet etter satser av 2018 og utgjør kroner 26 200,-. Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats.

Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Det gis ikke oppsettende virkning på en eventuell klage på gebyr. Gebyret må derfor betales, og dersom det gis medhold i klagen, vil restbeløpet tilbakebetales.

Vi har sendt kopi av dette brev med vedlegg til berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Ingvar Oland
fagsjef

Tor Fredrik Holth
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelse med vilkår

Kopi til:

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV I VESTFOLD	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
TJØLSEN OG SØNN ANS	Smidsrødveien 105	3120	NØTTERØY
Hanne Pigstad	Håvaldsrødveien 9	3140	
Randi Litleskare	Brattåsveien 55 A	3140	
Tone Laheld Lundh	Håvaldsrødveien 7	3140	
Håkon Ulriksen	Torbjørnrødveien 31	3140	
Ranveig Litleskare	Øvre Gurødvei 6	3140	
NØTTERØY RIDESENTER AS	Håvaldsrødveien 19	3140	NØTTERØY
Laila Lovisa Ørmen	Høgåsveien 85	3140	Nøtterøy
Gro Anita Kjølner Fossnes	Håvaldsrødveien 15	3140	
Ronny Sølverson	Torbjørnrødveien 35	3140	Nøtterøy
Nora Stubsgjoen	Håvaldsrødveien 19	3140	Nøtterøy
Heidi Omre Fon	Kirkeveien 206, 3140 Nøtterøy	3135	Torød
Terje Johansen	Håvaldsrødveien 9	3140	Nøtterøy
Lotta Kristine Rasmussen	Brattåsveien 59	3140	
Tor Olafsen	Håvaldsrødveien 17	3140	Nøtterøy
Gunnar Olsen	Brattåsveien 21	3140	Nøtterøy
Odd Kristian Aalborgen	Høgåsveien 71 B	3140	Nøtterøy
Espen Røsås	Håvaldsrødveien 7	3140	Nøtterøy
Bente Petra Ulriksen	Torbjørnrødveien 31	3140	
MØLLEVEIEN 19 AS	Mølleveien 19	3140	NØTTERØY
Erlend Lid Fossnes	Håvaldsrødveien 15	3140	Nøtterøy
Skjerve & Omegn Velforening	Sendes per epost		
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY
Arne Vestby Haraldsen	Brattåsveien 13	3140	Nøtterøy
Tanja Andersen Ekelund	Hovlandveien 9	3140	
Magne Øverland	Hovlandveien 15	3140	
RIEBER PROSJEKT AS	Billingsstadåsen 18	1396	BILLINGSTAD
Kjartan Sigve Sundeng	Veibakken 8	3140	Nøtterøy
Morten Fevang Johansen	Brattåsveien 58	3140	Nøtterøy
Anne Lene Haraldsen	Brattåsveien 17	3140	Nøtterøy
Bodil Aslaksrud	Brattåsveien 22	3140	Nøtterøy
Terje Skalle	Høgåsveien 85	3140	
Eirik Rødahl Olsen	Håvaldsrødveien 19	3140	Nøtterøy
Gunnar Aamodt	Trolltorødveien 7 D	3140	Nøtterøy
Helena Launis Haraldsen	Brattåsveien 13	3140	
Anne-Lise Olafsen	Håvaldsrødveien 17	3140	